

NOVE KNJIGE

TRUBARJEVA TEOLOGIJA

Jože Rajhman, *Teologija Primoža Trubarja*
Teološka fakulteta, Ljubljana 2008

Morda naslov nekoliko zavaja, kajti knjiga ne podaja sistematično in enovito obdelane teologije, temveč prinaša izbor razprav, v katerih je avtor obravnaval teologijo Primoža Trubarja. Rajhmanove spise o Primožu Trubarju je izbrala in uredila ter jim dodala spremno besedo dr. Fanika Krajnc-Vrečko, dobra poznavalka Trubarjevih del (sourednica *Zbranih del*) in nadvse dobra poznavalka dr. Jožeta Rajhmana (iz njegove teologije je doktorirala).

Primoža Trubarja poznamo Slovenci predvsem kot začetnika slovenskega knjižnega jezika in seveda obenem očeta slovenske književnosti. Manj pa poznamo Trubarja kot duhovnika in teologa. Vloge verskega reformatorja mu namreč niso dolgo priznali; bila je podcenjena. Toda v drugi polovici 20. stoletja je katoliški duhovnik, teolog in filozof dr. Jože Rajhman (1924–1998) sistematično obdelal Trubarjevo teologijo.

Rajhman je v svojih razpravah opozarjal na temeljna teološka vprašanja, ki so, po besedah dr. Avgušтина Laha, zaznamovala Trubarjevo fiziognomijo in omogočila možnost odprtja nadaljnjih raziskovanj posameznih teoloških vprašanj. Rajhman je v svojih razpravah z analizo Trubarjevih del nakazal, da je bil Trubar praktični oznanjevalec »starega nauka«, torej pridigar, ki je stari nauk dopolnjeval z aktualnimi in dokazljivimi, prepričljivimi, praktičnimi primeri in zgledi svojega časa.

Rajhmanove razprave so pomemben prispevek k raziskovanju teologije 16. stoletja, saj so slovenski protestanti na čelu s Primožem Trubarjem zakoličili, kakor je v predgovoru v knjigi poudaril dr. Avguštín Lah, svojevrstno »slovensko smer« v evropski reformaciji.

NOVE KNJIGE

V knjigo je vključenih 16 razprav oz. predavanj, ki jih je Rajhman za življenja objavil v raznih strokovnih revijah in zbornikih. Rajhman je, sodeč po bibliografiji (480 enot), največ svojih razprav, tudi glede na obseg, namenil prav protestantom in teologiji 16. stoletja. Tako v njegovi bibliografiji najdemo okoli 130 razprav s področja protestantizma, k čemur moramo prišteti še štiri monografije. Trubar je postal predmet Rajhmanovega prvenstvenega življenjskega zanimanja in preučevanja.

V svojih raziskavah je odkrival in poudarjal antropološko humanistično usmerjenost Trubarjeve teologije, Trubarjevo demokratično misel, njegovo preporodno misel idr. Nadalje je ugotavljal, »da je bila Trubarjeva teologija bolj življenjska filozofija kot teologija v prvotnem pomenu, bila je kot instinktivno spoznanje, kako je treba živeti v skladu z evangelijskim naukom. Trubar ni bil dogmatik, bil je pragmatik,« kakor to povzema dr. Fanika Krajnc-Vrečko v svojem spremnem sestavku *Jože Rajhman, raziskovalec Trubarjeve teologije in njegovega sveta*.

Po Rajhmanovi zaslugi nam je bil, brez dvoma, Primož Trubar približan na nov način. Zato je bilo nujno, da so zdaj njegove bistvene razprave o Trubarjevi teologiji zbrane in objavljene v samostojni knjigi.

Franč Kuzmič